

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Provinciæ Paraquariæ Societatis Jesv

Techo, Nicolas

Leodii, MDCLXXIII.

Cap. 26. Ad Vrvaicam Assumptæ Virginis oppidum construitur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38528

tanti respondere Barbari, non ita pridem Ibagobium quemdam Christianum apostatam ad se venisse, multisque Caaiguarum persuasisse, ut se sequerentur. & eò duxisse, quò non facilis esset, quàm ipsis sylvicolis accessus: quapropter Alvarus, quia vites agrè sylvestribus baccis herbisque sustentatæ eum defecerant, qualicumque prædâ lætus, per eadem pericula & labores vestigia relegit. Pedibus fermè ibat nudis, frequenter amnes vado aut natatione transmeabat; ex algoris & famis injuria passim genua subsidebant; continuo spinetorum occursum fatigabatur: lubricitate aut asperitate viæ, fallente vestigia toto pondere, fatiscens corruerat. Quæ ille omnia non æquo solùm, sed intento in Deum superabat animo; quippe tanta de inventa prædâ illi voluptas erat, ut eum se largè cruentaret, aut ad saxa veperatæque offensalet pedes, & alia incommoda occurrerent, gaudio exilire videretur. Agrè superatis viæ difficultatibus, viginti & uno diebus in itinere exactis, demum defestissimis viribus Dei benignitate, salvo & incolumi comitatu Acaraiam rediit. Et quia compererat. Caaiguarum plerosque ex patriis tenebris abductos, ceu pisces extra elementa statim emori, nequaquam sibi cunctandum duxit, quin tentaret, quâ facilitatè legis Christianæ documenta addiscerent. Quos quoniam reperit ad retinendum ineptos, & ad benè intelligendum obtusos, memor Divinæ Clementiæ, volentis homines & jumenta salvari, raptim, num crederent Christi mysteria, ab singulis inquit: cum assentirentur, volentes Baptismo initiari, quo suscepto paulò post omnes, nemine dempto, moriuntur. Quod ut perspexit Alvarus, enitavèrò gavisus est, manipulum suum per summos labores ex messe relatum dignum fuisse, qui in Æterni Patris horreum transferretur: in tantillo numero eâ cogitatione, consolans, gloriosum esse pro Christo non solùm multa agere, sed pauca agendo multa pati. Sæpiùs deinde manipulatim ejusmodi homines eodem ferè successu subsequenter annis reducti sunt. Per reliquum Patanam res quietæ erant, & si demeres metum ab Prætore Paraquariæ, rempublicam in consulto administrante illatum, secundo cursu omnia fluebant, Ethnicis non admodum invitè in fidem tutelamque Christi transcurrentibus, & Neophytis sacrorum æstimationem, quàm superioribus annis majorem, præ se ferentibus: univèrsim circiter quingenti ex Parancensibus, & ex Iguafuanis ducenti & viginti octo adulti, & totidem ferè parvuli Baptismi gratiam meruere.

SED longè copiosior messis ad Urvaicam fuit: nam apud Ibitiraquanos centum & quadraginta adulti, necnon centum & quinque infantes: apud Piratinienfes triplicato fermè numero: apud Caasapaminienfes præter ducentos & nonaginta & unum infantes, quadringenti & septuaginta-quinque provectæ ætatis homines: in Divi Xaverii oppido octingenti & sexaginta-tres, æquato fermè inter adultos & parvulos numero: In Caaroënsi agro supra quadringentos & octoginta-duos pueros, quadringenti & septuaginta-sex rationis usu præditi, viri sceminaque Baptismate in libertatem filiorum Dei ex dæmonis servitute aserti sunt. Præter tantam messem novum oppidum constructum est, & duorum aliorum fundamenta jacta sunt. Acaragua fluvius est septem supra Divi Xaverii coloniam leucis in Urvaicam sese exonerans. Ejus accolis Provincialis Vasquius Sacerdotem de Societate promiserat, cujus spe domos suas hinc inde sparsas ita contraxerant, ut urbanitatem ambire, & Christianâ lege astringere se seriò velle demonstrarent. Societas verò magni interesse arbitrabatur hanc stationem occupare, tum ut gradus esset ad superioris Urvaicæ populos subjugandos, tum ne Niezuvius eo loci se ingerens rursus Neophytorum res turbaret. Eò igitur Petrus Romerus se conferens cum reperisset trecentas & quinquaginta familias jam convenisse, & totidem alias facile conventuras, Crucem erigit, Magistratum constituit, infantes baptizat, quorum unus primo aditæ sedis die ad Superos evolavit. Chtistophorus Altamiranus, Barbaricæ linguæ peritissimus, ex Provincialis destinatione his populis præesse iustus, per duodecim continuos annos adeò prosperè rem Christianam urfit, ut hæctenus in eo oppido, Assumptæ Virgini consecrato, per Socios initiata sacris quater mille & ducenta capita censcantur. Ibidem ego Guairanicam linguam tertiarè didici,

Petrus Alvarus aliquos Caaiguanos reducit.

Baptizat.

Iterata ad eos missiones.

CAPUT
XXVI
Ad Urvaicam Assumptæ Virgini oppidum constructum.

Baptismorum numerus.

Acaragua fluvius.

Trecenta & quinquaginta familias reducantur.

Acaraguanorum Baptizatorum numerus.

cujus qualemcumque peritiam adeptus, magno Dei beneficio, potui per Paranæ & Urvaicæ oppida jam ab viginti annis opellam meam, quamvis tantâ exercitatione indignissimus, conferre.

CAPUT
XXVII.
Ibapirius
debellatur.

Igaii fluvius

Ibapirius
conjuratio-
nem constat.

Neophyto-
rum confa-
ratio.

Ibapirius
vincitur.

Bellum ve-
paras.

Iterum pro-
figitur.

Petri Romeri
prudens con-
silius.

Hostes capti.

IN Mediterraneis Urvaicæ populis ad Austrum vergentibus, idem planè in pe- tendis nostris Sacerdotibus motus Ethnicorum erat. Eminebant tamen Caapien- ses Apicabijâ, & Caalapaguaenses Mbocarâ, utroque numerosâ gentis domino, motoribus. Ut id facerent, permotos se aiebant Societatis continentia integrita- teque, quæ uni animarum lucro intenta nullorum corporibus noxia esset. Sed eam rem per se & per nuncios urgentibus, Ibapirius homo atrox intercessit. Is apud Igaii fluminis accolas Ethnicos ad mare vergentes, ariolandi arte famam con- sequutus, armatâ primùm familiâ, vicinos populos ad se vocat, palam edicens, Niezuvium bello se velle vindicare; & Caalapaguaenses Caapiensesque, ne exemplo noceant, opprimere. Factâ conjuratione, tumultuose arma sumunt, & in primum ferocitatis specimen Cunumipita, rebellionis incentor, Caapienses duos casu obvios obruncat. Cæteri, Ibapirio duce, in Caalapaguaenses movent, hostiliter omnia infestantes. Quâ re vulgatâ, pro incolumitate eorum, qui Fidem ambiebant, & ne Josephus Oregius solus & indefensus apud Caaroenses opprime- retur, Ibitiraquani, Tabativienfes, Piratinienfes, Caalapaminienfes, Acaraguani, Caaroenses Neophyti catechumenique copias in hostem educunt, repertumque perturbant, & aliquot occisis ad fugam compellunt. Mox fugientes insequuti, biduo post assequuntur. Sed hostes per nota vada Igaii transmisere, antequam decerni acie posset. Ubi Ibapirius, convocatis auxiliis bellum reparans, latissime per campos ignes longè plures, quàm genti suæ sufficerent, ad incutiendum timo- rem instrui jubet: & illâ se veste induens, quâ olim Rochus Gonsalvius in Sacrificiis uti solebat, & frustum sacri calicis apud se habens, non minorem quàm ille phana- ticus Niezuvius ostentabat superbiam. Sed verborum etiam insolentiâ par, vanam Deitatem affectans, vociferabatur omnes eos se perditurum, qui Patribus adhære- rent. His rebus perculsi Neophyti indubiè fugam capessivissent, ni Alfonso Qua- nata, ignominia impotens, simul ut popularibus suis Ecclesiasticarum rerum re- verentiam, Romero monitore, insinuaret: *Quorsum, inquit, arma sumpta, ô Milites? & in quos sponte vestra venistis? si irarum parci in ea, quam videtis, sacra veste Ibapirium prophanè exultantem cernitis? & si viso illo calice, in quo toties Gon- salvio faciente effervuit Christi sanguis, frigetis, quo demum incitamento aliquando calebitis?* Simul hoc dixit, ipse cum audacioribus & ipso Romero, frigidâ licet tempestate, collo tenus, quâ vadari poterat, in flumen se præcipitat; tum alii exem- plum sequuti, unâ omnes in adversum litus evadentes, Ibapirii ædes aggrediuntur, diripiuntque. Mox duplicato itinere operam dant, ne hostes elabantur; quos assequuti proffigant. Ibapirius tantâ contentione fugit, ut omnium spes eluserit. Inter spolia conopæum altaris Rochi Gonsalvii, & pars calicis redempta sunt. Inter victos moribundum infantem Romerus baptizavit: & apud Neophytos victores ferocitatem avito more præferentes, de Christiana caritate multa locutus, ca- ptivos omnes redemptos baptizavit. Ducibus verò demonstrantibus necesse esse aliquot suspensio plectere, ut viciniori timor incuteretur, suasit, ut cadaver occisi hostis ex patenti arbore suspenderetur; illud enim æquè valiturum ad ingenerandum hostibus metum, ac si in vivos animadverteretur: sic militari prudentiæ & clemen- tiæ Christianæ abundè consultum iri. Quo suspensio, Romerus ad Socios scripsit, abs se post partam victoriam rebellium unum funestæ arbori adjudicatum, suoque suffragio, quamvis Sacerdos esset, fuisse suspensum. Cùmque omnes, quibus nota mitissimi viri prudentia erat, anxios redderet, ut jocosî ænigmatis solutionem au- diere, risum non tenuere, & ingeniosi stratagematis author clementissimæ crude- litatis laudem meruit. Cunumipita belli incentor, Ibapirii filius, & quatuor ejus pellices, præter numerosam turbam, abacti, in captivitate libertatem filiorum Dei adepti sunt. Atque utinam Ibapirius post facinus perpetratum statim sapuisset, non jam lugeremus conditionem miserissimi hominis, qui postquam vagus & extorris

aliquos